

Поштовани народни посланици,

Као што смо вас раније обавестили, приликом израде нацрта закона у области правосуђа постојала је законска обавеза Министарства правде да затражи мишљење Агенције за спречавање корупције о постојању коруптивних ризика.

Представник Министарства правде је потврдио да су мишљења тражена и добијена, али она нису била нигде објављена, нити се о њима говори у образложењима предлога закона.

Данас поподне, организација Транспарентност Србија је добила од Министарства правде на основу захтева за слободан приступ информацијама, дописе које је Министарство упутило Агенцији (што се догодило 16.1.2023) и обједињено мишљење о нацртима закона које је Агенција доставила само дан касније (17.1.2023), односно истог дана када је Влада већ доставила Народној скупштини предлоге закона.

Сву поменуту документацију можете пронаћи на линковима

* https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Zahtev_Agenciji_za_spre%C4%8Davanje_korupcije_-_mi%C5%A1ljenje_o_pravosudnim_zakonima.pdf Zahtev Agenciji za sprečavanje korupcije - mišljenje o pravosudnim zakonima

* https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Zahtev_Ministarstvu_pravde_-_mi%C5%A1ljenje_Agenciji_za_spre%C4%8Davanje_korupcije_-_o_pravosudnim_zakonima.pdf Zahtev Ministarstvu pravde - mišljenje Agencije za sprečavanje korupcije o pravosudnim zakonima

o https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Dopis_MP_Ovlascenog_lic_a.pdf Odgovor Ministarstva pravde

o https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Dopis_MP_-_Nacrt_zakona_o_Visokom_savetu_tuzilastva.pdf Dopis MP - Nacrt zakona o Visokom savetu tužilaštva

o https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Dopis_MP_-_Nacrt_zakona_o_Visokom_savetu_sudstva.pdf Dopis MP - Nacrt zakona o Visokom savetu sudstva

o https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Dopis_MP_-_Nacrt_zakona_o_uredjenju_sudova.pdf Dopis MP - Nacrt zakona o uređenju sudova

o https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Dopis_MP_-_Nacrt_zakona_o_sudijama.pdf Dopis MP - Nacrt zakona o sudijama

o https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Dopis_MP_-_Nacrt_zakona_o_javnom_tuzilastvu.pdf Dopis MP - Nacrt zakona o javnom tužilaštvu

o https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Misljenje%20Agencije%20za%20sprecavanje%20korupcije%20na%20nacрте%20pravosudnih%20zakona.pdf Mišljenje Agencije za sprečavanje korupcije na nacрте pravosudnih zakona

На овом месту подсећамо да је ТС, у допису од 29.10.2022, односно 2,5 месеца пре него што је дошло до комуникације између Министарства и Агенције овим поводом, указала и Агенцији и Министарству на постојање законске обавезе да се нацрти (тада још радне верзије) ових закона размотре и из угла постојања коруптивних ризика.

https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Inicijativa_ACAS_-_mi%C5%A1ljenje_o_pravosudnim_zakonima.pdf

Такође смо, у дописима председнику Народне скупштине и председнику ресорног Одбора, од 18.1.2023, предложили „да се Народна скупштина непосредно обрати Агенцији за спречавање корупције и да затражи мишљење о ризицима од корупције у предлозима пет нових закона у области правосуђа, и могућим начинима да се ти ризици отклоне, те да о достављеним мишљењима Агенције организује расправу на седницама надлежних одбора у циљу формулисања одговарајућих амандмана.“ На жалост, ово није учињено.

https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Dopis_za_predsednika_Narodne_sкуп%C5%A1tine_-_pravosudni_zakoni.pdf

Како се можете уверити из обједињеног Мишљења Агенције, које достављамо и у прилогу, овај државни орган је уочи неколико одредаба код којих постоје коруптивни ризици. Ти ризици нису отклоњени у предлозима закона. На неке од тих ризика је ТС такође указала током јавне расправе:

<https://www.transparentnost.org.rs/images/stories/inicijativeianalyze/Komentari%20TS%20na%20odgovore%20Ministarstva%20pravde%20na%20predloge%20TS.pdf>

Конкретно, Агенција је истакла (предлог Закона о јавним тужилаштвима) да нису јасне формулације које се односе на политичко деловање јавних тужилаца, да није довољно транспарентан рад органа приликом избора главног јавног тужиоца (начин учешћа стручне и опште јавности), да су нејасне дефиниције и да постоји сукоб норми са одредбама Закона о спречавању корупције (Закон о судијама). У законима који уређују рад правосудних савета, Агенција је навела да су критеријуми за избор постављени недовољно јасно, а да разлози за разрешење подлежу дискреционој оцени.

Позивамо вас да у остатку дискусије о овим предлозима закона имате у виду и наведено Мишљење Агенције и да затражите од предлагача информације о разлозима због којих ови ризици нису отклоњени у законском тексту.

Уједно, на овом примеру се може видети да је неопходно да Народна скупштина обезбеди пуну и квалитетнију примену члана 35. Закона о спречавању корупције, односно да сва министарства, када имају ту обавезу, благовремено траже мишљење о коруптивним ризицима у нацртима прописа, али и да Агенција за спречавање корупције самоиницијативно спроводи такве анализе и да промовише своје налазе.

За Транспарентност Србија

Неманја Nenadić / Немања Ненадић
Program Director / програмски директор